

דף לט.

עין משפט ג.

או"ח סימן כב סעיף ב

ג. ב. יכול לקרותה בכל לשון ט ויזהר מדברי שיבוש שבאותו לשון. וידקדק בו כמו בלשון הקודש.

עין משפט ד.

או"ח סימן קא סעיף ד

ה. ד. יכול להתפלל בכל לשון י, והנ"מ בצבור אבל ביחיד לא יתפלל אלא בלשון הקודש כ.

וי"א דהני מילי בשואל צרכיו אבל תפלה הקבועה לצבור אפי' יחיד יכול לאמרה בכל לשון ל.

וי"א דאף יחיד ששואל צרכיו יכול בכל לשון חוץ מלשון ארמית מ.

ט. ופ"י ציבור והוא שמבין אותה לשון, וכ"ז מצד הדין אבל ע"פ סודן של דברים לא מהני כי אם בלשון הקודש. כה"ח אות ד'.

י. וכתב בשער הכוונות דכמה רזין יש בלשון התפלה וע"כ מי שיודע להתפלל בלה"ק אל יתפלל כי אם בלשון הקודש, ועיין בסי' קצ"ג סעיף א' דמשמע דבלשון הקודש יוצא גם באינו מבין.

כ. ודבצבור הקב"ה בעצמו מקבל תפלתם משא"כ ביחיד התפלה מתקבלת ע"י המלאכים, והם אינם נזקקים לשאר לשונות רק ללשון הקודש, כה"ח אות י"ז.

וובצבור שמהני בכל לשון היינו שכל הצבור מתפללים ביחד באותה לשון אחרת, אבל אם הציבור מתפללים לשון הקודש והיחיד מתפלל עמהם בלשון אחרת לא נקרא בצבור, כה"ח אות י"ח. וציבור היינו עשרה. שם.

ל. וע"כ מי שאינו יודע סדר התפלה בלשון הקודש כגון נשים ועמי הארץ יש להם להתפלל בלשון לע"ז כדי שלא יתבטלו ממצות התפלה, שם אות י"ט.

מ. ושאין נזקקין לארמית כיון שמגונה בעיניהם, ט"ז ס"ק ה', ומ"א ס"ק ז' וזהו הטעם לאמירת כל חמירא בלשון ארמית כדי שלא יקטרגו כי אינם נזקקין ללשון זו וגם זה הטעם בקדיש, כה"ח אות כ'. ובצבור אין קפידא גם בארמית, שם.

עין משפט ה.

או"ח סימן קפה סעיף א

א. ברכת המזון נאמרת בכל לשון¹.

דף לט:

עין משפט א.

או"ח סימן פה סעיף א

א. אין המודה במקצת הטענה חייב שבועה עד שיודה לפחות בפרוטה וגם תהיה כפירה לפחות בשתי מעה כסף² שהם משקל שלושים ושתים שעורות כסף ושהם ששים וארבע פרוטות³. לפיכך אינו חייב עד שיתבענו שתי מעה כסף ופרוטה וכפור בשתי המעין ויודה בפרוטה. אבל אם אין בהודאה פרוטה או אם אין בכפירה שתי מעין אינו חייב שבועה.

נ. סוטה ל"ג ע"ב. ודוקא שמבין אותה לשון, ומיירי באינו יודע לברך בלשון הקודש אבל ביודע מצוה מן המוכרח לברך בלשון הקודש, ועיין בכה"ח אות א'.
והכתב הב"ח מדוע אין פ' פשוטה בכל ברהמ"ז משום שכל המברך ברהמ"ז בכוונה אין שולט בו לא אף ולא שצף וקצף.
ובספר החנוך פ' עקב כתב דכל מי שזהיר בבהמ"ז מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו, כה"ח אות ב'.

וברכת המזון שהיא עצמה ברכה לא תיקנו עליה ברכה לברכה, שם אות ג'.
ס. רמב"ם פ"ג מטוען ממשנה שבועות ל"ח ע"ב. וכפירה שתי מעה, מדאמר רב שם בל"ט ע"ב, ובירושלמי פ"ו הלכה א' נתנו טעם דכתיב כי יתן איש כסף או כלים לשמור, ואין אתה מוצא מטבע כסף מוזכר בתורה פחות ממעה שהוא גרה, כמו שהתרגום אומר עשרים גרה, בשקל עשרים מעה, ומה כלים שנים במיעוט רבים אף כסף שנים דהיינו שתי מעין.

ע. משקל כל מעה כ-0.8 גרם א"כ שתי מעין כ-1.6 גרם כסף נקי, ושיעור הפרוטה שהיא משקל חצי שעורה של כסף נקי שכתב כאן המחבר מר"ח בשבועות ל"ח ע"ב, והרי"ף בקידושין, ורמב"ם בפ"ג מטוען הלכה א'. ועיין ביו"ד סי' ש"ה שיעור המעה ופרוטה לפי מה שכתב הרמ"א שם, וכתב הב"ח שאין לפסוק שבועה דאורייתא אלא כשאין ספק שהיא שוה שיעור שכתב המחבר במשקל כסף נקי.
ובסמ"ע ס"ק ב' מפרש חשבון ה' סלעים בפדיון הבן ועיין ש"ך ס"ק א', וכן ביו"ד סי' ש"ה ובש"ך שם ס"ק א'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ב.

חור"מ סימן פה סעיף ט

ט י. תבעו דינר זהב או דינר כסף הוי כאילו תבעו שוה דינר כסף פ או שוה דינר זהב ובכל מה שיודה לו חשוב ממין הטענה. והוא שתבעו מטבע היוצא בהוצאה שאז אנו אומרים בסתמא שוה דינר אמר, לפי שעשוי אדם לשום כל דבר במטבע.

ט יא. תבעו ליטרא ז' זהב או מטבע שנפסל ק ואינו יוצא בהוצאה לא נחשב כאילו תבעו שוה. וכן אם תבעו דינר זהב זהוב ר כלומר טבוע יש לי בידך, לא נחשב שתבעו שוה דינר אע"פ שיוצא בהוצאה אלא דינר דוקא קאמר, ואפי' הודה במטבע של חצי דינר לא נחשב ממין הטענה.

פ. ממשנה שבועות ל"ח ע"ב, וכדמפרש לה רב שם בסוף ל"ט. וכ"כ הרא"ש והר"ן בשם הרמב"ן.

צ. דודאי משקל טענו כדמפרש שם ברש"י ד"ה ליטרא.

ק. כ"כ הרא"ש והר"ן בשם הרמב"ן.

ר. שם מברייטא דינר זהב זהוב בדף מ' ע"א, וביארו שם הרא"ש והר"ן דאע"ג דקימ"ל כרב דדינר כסף בסתמא שוה קאמר, הטעם שפטור כיון שהוא טען כאן בדוקא, והשני הודה לו בשוה, והיינו שמודה לו שאין לך בדוקא בידי אלא אני חייב לך חצי דינר או שויו. אבל כשהתובע טוען שוה כסף, כל מה ששייב הנתבע חייב, שהוי הודאה ממין הטענה שאין לך דבר שאינו שוה כסף.